

Bruselj, 5. junij 2020
(OR. en)

8629/20

DEVGEN 75
ACP 45
RELEX 423
JEUN 48

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	5. junij 2020
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8342/20
Zadeva:	Mladi v zunanjem delovanju – sklepi Sveta (5. junij 2020)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o mladih v zunanjem delovanju, ki so bili odobreni 5. junija 2020 po pisnem postopku.

Mladi v zunanjem delovanju

sklepi Sveta

1. Svet poudarja, da so mladi pomembni nosilci sprememb in ključni partnerji pri izvajanju Evropskega soglasja o razvoju, agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah, ter priznava njihov ustvarjalni in inovacijski potencial in sposobnosti. Vlaganje v mlade ter delo z njimi in za njih, pa tudi njihova lastna prizadevanja so bistvenega pomena za izgradnjo močnejših in bolj legitimnih, miroljubnih in demokratičnih družb, v katerih se spoštujejo človekove pravice in pravna država in v katerih nihče ni zapostavljen. Svet izpostavlja, kako pomembno je zagotoviti, da so mladi smiselno vključeni v vse ravni družbe, gospodarstva in politike in da v njih dejavno sodelujejo.
2. Do leta 2030 bo število mladih, starih med 15 in 24 let, naraslo na skoraj 1,3 milijarde, kar predstavlja nekaj več kot 15 % celotnega svetovnega prebivalstva, ki naj bi doseglo 8,5 milijarde. Trenutno več kot 60 % mladih na svetu živi na območju Azije in Pacifika. Delež mladih na tem območju naj bi se zmanjševal, vendar se povečuje v podsaharski Afriki; leta 2015 so mladi na tem območju predstavljali 19 % prebivalstva, leta 2030 pa naj bi predstavljali kar 42 % prebivalstva. Število mladih v podsaharski Afriki se bo do leta 2055 več kot podvojilo. Po napovedih naj bi v naslednjih 15 letih približno 375 milijona mladih Afričank in Afričanov doseglo delovno starost. Svet poudarja, da številčno močne generacije mladih predstavljajo pomembno demografsko prednost, ki lahko prispeva h gospodarskemu in socialnemu razvoju.

3. Svet priznava, da so mlade generacije prepogosto postavljene pred velike izzive, kot so revščina ter socialno-ekonomska in politična izključenost na vseh ravneh. Potencial mladih zavira omejen dostop do kakovostnega formalnega in neformalnega učenja, tudi strokovnega in poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter učenja na daljavo, pa tudi omejen in neenak dostop do kakovostnih storitev zdravstvenega varstva, tudi na področju duševnega ter spolnega in reproduktivnega zdravja. Potencial mladih zavirajo tudi zgodnje nosečnosti, pomanjkanje možnosti za dostojno delo, nizke plače, posledice podnebnih sprememb, konflikti in nestabilnost, prisilno razseljevanje, trgovina z ljudmi, kršitve in zlorabe človekovih pravic ter vedno manjši demokratični in državljanski prostor. Ti izzivi so pogosto še večji za mlade ženske in dekleta, pa tudi za mlade s hendikepom in vse diskriminirane skupine, kot so mladi LGBTI. Svet poudarja, da mladi potrebujejo dostojno delo in možnosti za podjetništvo, da bi našli pot iz revščine ali prekarnih zaposlitev in motivacijo za to, da bi izkoristili možnosti, ki jim jih ponuja lokalno okolje.
4. Pandemija covida-19 in negativne posledice, ki jih imajo za gospodarstvo in zaposlovanje izredni ukrepi, sprejeti v zvezi s tem, bodo verjetno močno prizadeli mlade, zlasti mlade iz prikrajšanih okolij. V številnih državah so zaprte izobraževalne ustanove, od vrtcev do univerz, zaradi prekinjenega dostopa do izobraževanja pa se bo verjetno še povečalo pomanjkanje znanj in spretnosti ter poglobila izobrazbena vrzel, vključno z neenakostmi pri dostopu mladih do učenja na daljavo. Svet je še posebej zaskrbljen zaradi sekundarnih posledic pandemije covida-19 za mlade ženske in dekleta ter glede tega, kako bodo dolgoročno vplivale na njihov socialno-ekonomski položaj, na uresničevanje njihovih človekovih pravic in na prihodnje možnosti, zaradi česar se bodo neeneakosti med spoloma še povečale. Mlade ženske in dekleta, tudi tiste s hendikepom, so tako kot v vsaki krizi še bolj prizadete zaradi neustrezne zaščite pred spolnim nasiljem, nasiljem na podlagi spola in nasiljem v družini, pa tudi zaradi ponovnega vznika škodljivih praks, kot so otroške, zgodnje in prisilne poroke ter pohabljanje ženskih spolnih organov.

5. Svet priznava, da mladi pomembno in pozitivno prispevajo k prizadevanjem za ohranjanje in spodbujanje miru in varnosti. V skladu z resolucijama Varnostnega sveta ZN 2250 (2015) in 2419 (2018) poudarja, da je treba mlade – brez vsake diskriminacije – dejavno vključiti v prizadevanja za trajni mir, pravico in spravo ter boj proti nasilnemu ekstremizmu.
6. Svet tudi opozarja, da je zagotavljanje zdravega okolja bistveno za uresničitev številnih ciljev trajnostnega razvoja. Podnebne spremembe, upadanje biotske raznovrstnosti, onesnaženje zraka in pomanjkanje vode pomenijo veliko nevarnost za zdravje in socialno-ekonomski razvoj mladih, zlasti v državah v razvoju.
7. Svet poziva Komisijo in visokega predstavnika, naj v sodelovanju z državami članicami v okviru svojih mandatov in pristojnosti delata z mladimi in za njih, pa tudi upoštevata njihova lastna prizadevanja, da bi:
- z okrepljenim izobraževanjem na svetovni ravni ter izobraževanjem in ozaveščanjem mladih o razvoju (DEAR), tudi usposabljanjem, mladinskim delom in ozaveščanjem o človekovih pravicah, trajnostnem razvoju in dobrem upravljanju, razvijali aktivno svetovno državljanstvo ter mlade podprli pri dejavnem vključevanju v spopadanje s svetovnimi izzivi in prizadevanja za izgradnjo demokratičnih, miroljubnih, vključujočih, pravičnih, strpnih, varnih in trajnostnih družb po vsem svetu;
 - podprli vključevanje mladih, zlasti mladih žensk in deklet, in njihovo sodelovanje pri vseh prizadevanjih za preprečevanje konfliktov ter izgradnjo in ohranjanje miru;
 - spodbudili smiselno sodelovanje in udejstvovanje vseh mladih, brez razlikovanja ali diskriminacije na kakršni koli podlagi, v političnih, družbenih in gospodarskih procesih odločanja, ki vplivajo nanje in na njihovo prihodnost. Svet meni, da je pomembno, da EU in njene države članice učinkovito vključijo vprašanje mladih, zlasti krepitev položaja mladih žensk in deklet, v politiko in politični dialog s partnerskimi državami, podprejo mlade voditeljice in voditelje in mlade zagovornice in zagovornike človekovih pravic ter podprejo medgeneracijski dialog in pobude;

- podprli prizadevanja partnerskih držav pri odpravljanju sekundarnih posledic pandemije covida-19 za mlade;
- spodbujali enak dostop do vključujočega in kakovostnega izobraževanja, vključno z visokošolskim, strokovnim in poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, učenjem na daljavo ter formalnim in neformalnim učenjem;
- se povečale naložbe v inovacije v formalnem in neformalnem izobraževanju, pri učenju na daljavo ter v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, ki bodo zagotovile vključenost in enakopravnost, da bi se povečala zaposljivost vseh mladih, spodbudil odprt, brezplačen in varen dostop do digitalnih tehnologij, storitev in povezljivosti ter izboljšale digitalne kompetence in pismenost mladih v partnerskih državah, med drugim zato, da se odpravi digitalni razkorak v državah in med njimi;
- se okrepile izmenjave med mladimi v EU in partnerskih državah, tudi z izmenjavo dobrih praks in nadgradnjo obstoječih programov, kot so Erasmus+, Ustvarjalna Evropa in Evropska solidarnostna enota;
- se pospešilo ustvarjanje dostojnih delovnih mest in možnosti za podjetništvo za vse mlade, tudi tiste z manj priložnostmi, ob upoštevanju temeljne vloge zasebnega sektorja ter boljšega naložbenega in poslovnega okolja, pri tem pa je treba posebno pozornost nameniti pomanjkanju strokovnega znanja in spretnosti med mladimi v najmanj razvitih državah in podsaharski Afriki;
- se okrepilo uživanje vseh človekovih pravic, tudi socialnih in delavskih pravic mladih, med drugim z zavzemanjem za zajamčene plače za mlade in za mladim prijazne sisteme zdravstvenega varstva ter s podpiranjem prizadevanj za izkoreninjenje dela otrok in vseh oblik izkoriščanja in zlorab, vključno s trgovino z ljudmi;

- spodbujali krepitev položaja ter enake možnosti deklet in mladih žensk, zlasti s podpiranjem prizadevanj, ki prispevajo k: preprečevanju in odpravljanju otroških, zgodnjih in prisilnih porok ter preprečevanju zgodnje nosečnosti, odpravljanju diskriminatornih predpisov in praks ter vseh oblik spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola; EU ostaja zavezana promoviranju, varstvu in uveljavljanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje in akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju (ICPD), pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njunem pregledu; v zvezi s tem bo še naprej dejavna tudi na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic. Ob upoštevanju tega znova potrjuje zavezanost promociji, varstvu in uveljavljanju pravice vsakega posameznika, da ima popoln nadzor nad vsem, kar je povezano z njegovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o tem odloča svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. Poleg tega poudarja, da je v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem potreben vesplošen dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih celostnih informacij, izobraževanja, vključno s celostno spolno vzgojo, ter storitev zdravstvenega varstva.
- se izboljšal dostop mladih do bolj zdrave, bolj hranljive in raznovrstnejše prehrane, pa tudi do dostojnih delovnih mest, pravičnega plačila, lastnine, mikrokreditov in finančnih sredstev za podjetništvo, pri tem pa je treba posebno pozornost namenili mladim ženskam in dekletom;
- pomagali odpraviti vse oblike diskriminacije in nasilja nad mladimi ženskami in dekleti, spolne stereotipe in negativne družbene norme, zlasti s spodbujanjem mladih moških in fantov, naj začnejo dejavno in vsestransko uvajati in sprejemati spremembe;
- obravnavali potrebe in pravice otrok in mladih glede na njihovo starost in spol, tudi otrok in mladih s posebnimi potrebami in hendikepom, tistih, ki živijo v nestabilnih, kriznih in konfliktnih razmerah ali izrednih humanitarnih razmerah, ter potrebe in pravice, povezane z migracijami in mobilnostjo, pri tem pa je treba posebno pozornost nameniti zaščiti, enakemu dostopu do zdravja ter vključujočega in kakovostnega izobraževanja, dostopu do hranljive in raznolike hrane ter rehabilitaciji in reintegraciji otrok, ki so bili v preteklosti povezani z oboroženimi skupinami in silami. Posvetiti bi se morali tudi škodljivemu vplivu, ki ga imajo lahko konfliktne, nestabilne in krizne razmere na fizično, duševno in psihosocialno stanje mladih;

- spodbujali smiselno sodelovanje mladih pri oblikovanju in izvajanju strategij za boj proti podnebnim spremembam.
8. Svet na podlagi zgoraj navedenega in strategije EU za mlade za obdobje 2019–2027 poziva Komisijo, visokega predstavnika in države članice, naj po potrebi oblikujejo skladen in celovit pristop k vprašanju mladih v zunanjem delovanju, v katerem se bodo vse zadevne politike, programi in instrumenti bolje dopolnjevali in ki bo zagotavljal smiselno sodelovanje mladih pri oblikovanju politik in ukrepov EU.
9. Svet poleg tega poziva Komisijo, naj v sodelovanju z visokim predstavnikom in državami članicami pripravi akcijski načrt in oblikuje ustrezne zbirke orodij, s čimer bo zagotovila, da bo zunanje delovanje EU prispevalo k smiselnemu globalnemu udejstvovanju mladih na vseh ravneh v vseh delih sveta.
-